

ALESSANDRO
BARICCO
Smith
& Wesson

Çeviri: ŞEMSA GEZGİN

♥ can
oyun

ALESSANDRO BARICCO
SMITH & WESSON

Smith & Wesson, Alessandro Baricco

© 2014, Alessandro Baricco

© 2017, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları The Wylie Agency (UK) Ltd. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Eylül 2017, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2 000 adet yapılmıştır.

Editör: Nükhet Polat

Düzeltili: Burçak Başpınar

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş

Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-3572-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750735721

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

ALESSANDRO BARICCO SMITH & WESSON

OYUN

İtalyanca aslından çeviren

Şemsa Gezgin

Alessandro Baricco'nun Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

İpek, 1997

Kent, 2001

Öfke Şatoları, 2001

Homeros, İlyada, 2006

Bin Dokuz Yüz, 2007

Yarım Kalmış Bir Hayal, 2007

Okyanus Deniz, 2009

Emmaus, 2011

Mr. Gwyn, 2013

Şafakta Üç Kez, 2014

ALESSANDRO BARICCO, 1958'de İtalya'nın Torino kentinde doğdu. Yazarlık uğraşına, *La Repubblica* gazetesinde müzik eleştirmeni olarak başladı. Daha sonra *La Stampa* gazetesinde kültür sanat servisinde çalıştı. Denemeler ve kısa öyküler yazdı. RAI televizyonuna sanat programları hazırladı. Torino'da yaratıcı yazarlık okulu Scuda Holden'i kurdu. İlk romanı *Öfke Şatoları* Fransa'da Médicis Ödülü'ne değer görüldü. İkinci romanı *Okyanus Deniz*'le İtalya'da Viareggio Ödülü'nü aldı. *İpek* onu yaygın bir okur kitlesiyle buluşturdu, kitap otuza yakın dile çevrildi. Daha sonra *Kent*, *Yarım Kalmış Bir Hayal*, *Emmaus*, *Mr. Gwyn*, *Şafakta Üç Kez* ve *Smith & Wesson* adlı yapıtları yayımlandı.

ŞEMSA GEZGİN, İstanbul'da doğdu. İÜ Edebiyat Fakültesi İtalyan Dili ve Edebiyatı mezunu. 1984-1991 yılları arasında aynı bölümde araştırma görevlisi olarak, sonra Roma Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalıştı. 2008'de Italo Calvino'nun *Sen "Alo" Demeden Önce* adlı yapıtının çevirisiyle *Dünya Kitap* dergisinin Yılın Çeviri Kitabı Ödülü'nü aldı. Yapıtlarını dilimize kazandırdığı başlıca yazarlar arasında Umberto Eco, Cesare Pavese, Alessandro Baricco, Maurizio Maggiani, Margaret Mazzantini, Ferzan Özpetek sayılabilir. Ayrıca Orhan Pamuk'un, Oğuz Atay'ın ve Nedim Gürsel'in bazı yapıtlarını İtalyancaya çevirdi.

BİRİNCİ PERDE

Birinci Hareket¹, *Allegro*.

Niagara Şelaleleri'nin yakınlarında bir yer, yıl 1902.

Yoksul bir barakanın içi, darmadağınık ama sade bir mekân.

Yatağa uzanmış bir adam. Uyuduğu söylenemez. Sakince yatıyor.

Kapıya vurulur.

WESSON

(Yatağa uzanmış adam.) Kim o?

SMITH

(Dışarıdan) Oteldeki Mrs. Higgins bana sizden söz etti. Sizi ziyaret edebileceğimi söyledi.

1. Bir parçanın yavaşlık, çabukluk derecesi. (Ç.N.)

WESSON

Mrs. Higgins orospunun tekidir!

Ara.

WESSON

Duydunuz mu beni?

SMITH

(Yine dışarıdan) Evet, duydum duymasına da benim o konuyla ilgili hiçbir fikrim yok. Girebilir miyim?

WESSON

İtin, kapı açık.

Smith içeri girer, adamın yatakta olduğunu fark eder.

SMITH

Özür dilerim, uyuduğunuzu bilmiyordum...

WESSON

Uyumuyorum, yatıyorum. Her dört ayda bir, beş gün boyunca yatarım: İç organların işlevini düzene sokmaya yarar, yatay konum onları yeniden dengeler. Yataktan çıkmadan bakla püresi yerim. İşemek için kalkarım sadece. Bir de bakla püresini ısıtmak için.

SMITH

İlginç.

WESSON

Denemelisiniz.

SMITH

Birazcık sıkıcı değil mi?

WESSON

Sıklamak tedavinin bir parçası.

SMITH

Doğru. Bir sandalye alabilir miyim?

WESSON

Alın, alın.

SMITH

(Bir sandalye alıp yatağın yanına yerleşerek) Bana sizden Mrs. Higgins söz etti.

WESSON

Çok güzel kadındır, fark etmişsinizdir.

SMITH

Harika, evet.

WESSON

Kocası yok, çocuğu yok, tuhaf. İnsan ister istemez soruyor kendi kendine, kimle yatıyordu, neden yatıyordu diye – siz sordunuz mu kendi kendinize?

SMITH

Sorduđumu sanmıyorum, hayır.

WESSON

Müşterilerle!

SMITH

Doğru.

WESSON

O bir orospu, ama beni yanlış anlamayın. Hoşlandığı için yapıyor, para almaz, bir dolar bile, sadece sevdiği için yapıyor. Hayran olunacak kadın. Siz otelde mi kalıyorsunuz?

SMITH

Üç hafta kaldım.

WESSON

Bir şey olmadı mı?

SMITH

Ne anlamda?

WESSON

Mrs. Higgins'le.

SMITH

Hayır, olmadı.

WESSON

Oldukça seçicidir.

SMITH

Tahmin ediyorum.

WESSON

Avukatları sever. Siz avukat mısınız?

SMITH

Ben mi? Meteorolođum.

WESSON

Yani?

SMITH

Sadece bana ait bir yöntemle hava durumunu tahmin ediyorum, patentini de aldım, oldukça başarılı bir yöntem. İstatistikleri kullanıyorum. İstatistik nedir, bilir misiniz?

WESSON

Bir örnek verin.

SMITH

Chicago kentini ele alalım ve bir gün belirleyelim. Noel günü diyelim. Evet. Ben son yetmiş yedi yılda, 25 Aralık'ta Chicago'da havanın nasıl olduğunu biliyorum.

WESSON

On yıl önce Noel'de havanın nasıl olduğunu kimi ilgilendirir yahu?

SMITH

Beni.

WESSON

Gerçekten mi?

SMITH

Geçmişteki hava durumunu bilirse, gelecekte havanın nasıl olacağını öngörebilirim. Chicago kenti yetmiş yedi yıl boyunca Noel günü 62 kez kar altında uyanmışsa, bilirim ki gelecek Noel'de aynı şekilde uyanacağı olasılığı 5,7'de 4'tür. Size yolda büyük olasılıkla kaç santim kar olacağını da söyleyebilirim.

WESSON

Bu işle geçiniyor musunuz peki?

SMITH

Yavaş yavaş rayına oturuyor. Örneğin Chicago'ya kar küreği satsanız, istatistiklerimi görmek ilginizi çekebilir.

WESSON

Chicago'ya asla kar küreği satmam ben.

SMITH

Örnek olarak söyledim.

WESSON

Yazın başka bir iş bulmak zorunda kalırım.

SMITH

Büyük bir olasılıkla.

WESSON

Ben her gün havanın ertesi gün nasıl olacağını bilirim.

SMITH

Nasıl biliyorsunuz?

WESSON

Nehrin renklerine bakarım. Benim ne iş yaptığımı söylediler mi size?

SMITH

Evet, kim olduğunuzu söylediler. Balıkçı diyorlar size. Ama balık tutmuyorsunuz, biliyorum. Tuttuğunuz... nasıl desem? Beden mi desem?

WESSON

Renklere bakıyorum, sonra da nehrin nasıl hareket ettiğine, ne kadar yüksek olduğuna, ne kadar hızlı aktığına, kıcını nasıl oynattığına bakıyorum. Nehir havanın nasıl olacağını biliyor ve bana söylüyor.

SMITH

Sık yanılır mısınız?

WESSON

Nadiren. Bunun için mi geldiniz bana?

SMITH

Hayır. Şu renk işini bilmiyordum.

WESSON

Neden geldiniz o zaman?

SMITH

Aslında Chicago'da kar küreği satan fazla insan yok, ben de kendi kendime, turistik yerlere gitmek daha iyi olur, dedim. Beni dinliyor musunuz?

WESSON

Devam edin.

SMITH

Aklıma şelaleler geldi. Dünyanın dört bir yanından bu gösteriyi izlemeye geliyorlar, gerçek bir çılgınlığa dönüşmeye başladı. Hal böyleyken ben de burayı görmeye geldim ve kalmaya karar verdim. Çizelgelerimi hazırlamam gerekiyor. Biraz zaman alır.

Ama olmadı işte, çoğu kez beklenen olmaz. Ekilir, biçilir ama iki şey arasında çoğunlukla bir bağlantı yoktur. Olduğunu öğretirler sana ama... bilmem, ben hiç görmedim. Zaman olur ekersin, zaman olur biçersin, o kadar... İşte bunun için bilgelik gereksiz bir kural, hüzün doğru olmayan bir duygudur, her zaman. O gün özenle ektik, hayal, çılgınlık ve yetenek ektik. Ne biçtik, belirsiz bir meyve: bizi her zaman güzel ve gizemli kılacak bir anının güzel ışığını ve bir duygulanmanın ayrıcalığını.

1902, Niagara Şelaleleri bölgesi. Bu bölgede yolları kesişen iki tuhaf tip: Tom Smith ve Jerry Wesson. Soyisimleri ünlü tabanca firmasının kurucularıyla benzeşse de büyük patronlarla pek ortak noktaları yok. Smith, kendine özgü yöntemleriyle bölgedeki son yetmiş yılın hava durumunu çıkarmak üzere Niagara'ya gelmiş bir meteorolog, kâşif ve borçları nedeniyle dört eyalette aranan bir dolandırıcı; baba mesleğini sürdüren Wesson ise nehirde intihar eden insanların cansız bedenlerini sudan çıkararak ömrünü geçirdiği için nehrin derinliklerini avucunun içi gibi bilen bir "balıkçı". Bu grotesk ikiliye çiçeği burnunda gazeteci Rachel Green de katılınca hikâye giderek renkleniyor...

Baricco'nun kaleminden hayatın patikalarında tökezleyenlere, umuda, umutsuzluğa ve deliliğe dair kara mizah yüklü bir oyun.

